

MODEL DE SEGURETAT I RELACIONS INTERNACIONALS

Índex:

- 1.- **Concepte i tipus de seguretat:**
 - 1.1.- Seguretat Interior
 - 1.2.- Seguretat Exterior
 - 1.3.- Seguretat Internacional
- 2.- **A favor d'una seguretat pacífica, pacifista i no bel·ligerant.**
- 3.- **A favor d'una seguretat i defensa tradicional basada en la capacitat armamentista.**
- 4.- **Integració Regional.**
- 5.- **Organitzacions i Tractats Internacionals.**
 - 5.1.- Introducció
 - 5.2.- Sobre els Drets i obligacions Internacionals i la seva jerarquia
 - 5.3.- El naixement de la UE
 - 5.4.- Organitzacions i tractats internacionals
 - A la Unió Europea
 - A la resta del món

1.- Concepte i tipus de Seguretat:

La seguretat en general, sigui interior, exterior o internacional és una necessitat i un dret de totes les persones del món. Avui el concepte de seguretat basat en l'exèrcit i la capacitat armada dels països, ha estat àmpliament superat i és substituït pels conceptes de seguretat humana, basats en la cohesió social, la cooperació i en uns cossos policials o de protecció civil especialitzats i degudament combinats, que estableixen aliances i convenis internacionals.

El concepte de seguretat és molt ampli i engloba un gran ventall d'aspectes on és fa necessari la protecció dels seus àmbits. Avui podem parlar de seguretat informàtica i cibernètica, de la seguretat a la industrial o a les societats corporatives, la seguretat ecològica, la alimentària, la seguretat a la llar i a la condició humana o la seguretat nacional per citar solament alguns dels exemples més importants.

La Ciberseguritat: fa referència a la seguretat de dispositius informàtics com ara ordinadors i telèfons intel·ligents, així com a xarxes d'ordinadors com xarxes públiques i privades i Internet. El camp té una importància creixent a causa de la confiança creixent en sistemes informàtics de la majoria de les societats. Es tracta de la protecció de maquinària, programari, dades, persones i també dels procediments pels quals s'accedeix als sistemes. Els mitjans de seguretat informàtica inclouen la seguretat física dels sistemes i la seguretat de la informació que els contenen.

La seguretat Industrial o Corporativa: es refereix a la resiliència de les empreses contra espionatge, robatori, danys i altres amenaces. La seguretat de les corporacions s'ha tornat més complexa a mesura que la confiança en sistemes informàtics ha

augmentat i la seva presència física s'ha distribuït molt més a través de diversos països, incloent-hi entorns que poden o poden esdevenir ràpidament hostils.

Ecològica o seguretat ambiental, que fa referència a la integritat dels ecosistemes i de la biosfera, particularment en relació a la seva capacitat per sostenir una diversitat de formes de vida (inclosa la vida humana). La seguretat dels ecosistemes ha cridat una major atenció a mesura que l'impacte dels danys ecològics per part dels humans ha crescut.

Alimentària: es refereix al subministrament preparat i l'accés d'aliments segurs i nutritius. La seguretat alimentària va guanyant importància a mesura que la població mundial ha crescut i les terres productives han disminuït a causa de l'ús excessiu i del canvi climàtic

La seguretat domèstica es refereix normalment als sistemes de seguretat utilitzats en una propietat utilitzada com a habitatge (normalment incloent portes, panys, sistemes d'alarma, il·luminació, tanca); i pràctiques de seguretat personal (com ara assegurar les portes tancades, activar les alarmes, tancar les finestres etc.)

Seguretat humana: el dret de les persones a viure en llibertat i dignitat. Les Nacions Unides ha reconegut "que totes les persones, en particular les persones vulnerables, tenen dret a la llibertat de por i a la llibertat de desitjos".

La seguretat nacionals es refereix a la seguretat d'un estat nació, incloses les seves persones, economia i institucions. A la pràctica, els governs estatals es basen en una àmplia gamma de mitjans, inclosos la diplomàcia, el poder econòmic i les capacitats militars per tal de intentar garantir-la.

Així doncs quan parlem de seguretat, segurament haurem de tenir en compte tots i cada un d'aquests àmbits on la seguretat és requerida si es vol disposar d'un espai segur en el nostre entorn.

1.2.- La seguretat interior:

La seguretat dels ciutadans a l'interior del seu territori, ha d'estar garantida per un conjunt de cossos de protecció civil i policials, especialitzats en diferents situacions de risc i d'emergència, distribuïts per tot el territori, que col·laborin a l'organització i cohesió del teixit social: policies, bombers, agents rurals, forestals, mediambientals, assistents i treballadors socials... Avui, en els estats democràtics, els exèrcits no haurien de tenir cap paper relacionat amb la seguretat interior.

L'únic cos armat ha de ser un cos de policia amb diferents especialitzacions, sota estricte control democràtic i amb mitjans adequats, sempre tan poc repressius i destructius com sigui possible. La lluita contra la delinqüència comuna, les màfies, el terrorisme, els ciberatacs i ordre públic són algunes de les seves tasques objectives.

La prevenció hauria de constituir el gruix de l'esforç en seguretat humana. Una societat és menys conflictiva i més segura com més justa, equitativa i cohesionada és. L'estat ha de bastir i organitzar els instruments necessaris per resoldre els conflictes a través del diàleg, la mediació i un sistema legal-judicial clar, ràpid i eficaç. Haurà de dotar-se dels organismes corresponents i dels mitjans suficients per poder complir la seva funció amb eficiència.

1.3.- La seguretat exterior:

Entesa com a Seguretat per agressions exteriors i de fronteres.

Catalunya ha de treballar per mantenir relacions de respecte i amistat amb tots els pobles del món, i de manera especial amb els pobles veïns.

No hi ha amenaces previsibles dels estats veïns que justifiquin una estructura militar que, en tot cas, sempre seria inferior i per tant ineficaç. Les amenaces exteriors previsibles són de grups terroristes o grups criminals internacionals, que són més defensables per uns bons sistemes d'informació, d'intel·ligència i de policia que no pas per un exercit convencional.

La militarització genera desconfiança i augmenta les tensions i la seva absència pot col·laborar a generar confiança i benestar.

1.4.- La seguretat internacional

Catalunya no s'ha d'inhibir de la seguretat internacional, sinó que hi ha de prendre part de forma decidida, aportant allò que sap fer i que pot fer més bon servei.

Catalunya hauria de disposar d'uns serveis d'informació i d'intel·ligència de màxim nivell per tal de controlar els grups terroristes i de crim organitzat internacional i impedir que el territori propi n'esdevingui base operativa.

Haurà de disposar de cossos de policia, cossos civils de pau i cossos de protecció civil, amb capacitat de mobilització immediata fora de les fronteres i amb mitjans adequats per a la intervenció, tant en situacions de conflicte com en la gestió de crisis humanitàries de diferents tipus.

2.- A favor d'una Catalunya pacífica, pacifista i no bel·ligerant:

Avui els exercits convencionals no donen solucions als conflictes internacionals. Les amenaces no solen provenir dels estats veïns. El millor seria cercar aliances i integrar-nos en estructures que comparteixin objectius. S'hauria de desenvolupar un sistema de defensa europeu. Es podria disposar d'una mínima estructura militar pròpia integrada en estructura superior.

A la vegada observem com la majoria dels conflictes es resolen amb diàleg i negociació. La defensa de la seguretat nacional ja no té perquè ser exclusivament militar. Si que manquen unes forces de seguretat que són les que han de protegir els espais aeris, territorials i marítims. Però no cal un exercit. Hi ha 32 estats al món que no tenen exercit però que han signat convenis amb altres estats. Els conflictes actuals, són bàsicament interns de cada país. Mancaria una solució global per Europa i un altre per la mediterrània. Des de l'aposta per la no intervenció militar, s'hauria de posar a disposició de la comunitat internacional un servei amb mediadors, diplomàtics i especialistes en la transformació dels conflictes. Per fer-ho possible

s'haurien de reforçar els Centres de recerca i formació en pau i conflictes, així com crear un Centre Internacional de Mediació i Resolució de conflictes.

S'hauria de plantejar la incorporació a l'OSCE, a la PCSD (Política Comuna de Seguretat i Defensa de la UE) i a l'ONU i s'hauria de posar a la seva disposició tots els instruments esmentats. La incorporació a l'OTAN, en ser un bloc militar, estaria contraindicada amb la missió i el paper que Catalunya vol adoptar en el concert internacional.

Aquesta aportació als organismes i a la seguretat internacionals esdevindria qualitativament molt més significativa i efectiva que la d'una força militar de pressupost equivalent.

3.- A favor d'una seguretat i defensa tradicional basada en la capacitat armamentista:

Roma S-IV

Un gran general Romà, Flavi Vegecio, a finals del segle IV va escriure un llibre sobre les seves experiències bèl·liques: *Epitoma rei militaris*, en el que entre altres coses deia:

«Igiturquidesideratpacem, praeparebellum; quivictoriamcupit, milites imbuatdiligenter; quisecondosoptateventus, dimicet arte, non casu. Nemo provocare, nemoaudetoffendere, quemintellegitsuperioremessepugnaturum» Que traduït al nostre llenguatge vol dir literalment:

<Així, el que vulgui la Pau, que estigui preparat per a la guerra. Qualsevol persona que vulgui fer-se amb la victòria, que entreni els seus soldats amb diligència. Qui aspiri a l'èxit que lluiti amb estratègia i no ho deixi a l'atzar. Ningú s'atreveix a provocar o ofendre a qui veu com a superior en el combat>

Suïssa S XVI-XXI

Suïssa ha estat un país neutral des de 1516, després de la derrota dels Confederats en la batalla de Marignano. La neutralitat Suïssa és reconeguda oficialment des del Tractat de Viena de 1815.

Com estat neutral, Suïssa no participa en conflictes armats fora de la seva participació amb 23 efectius militars als cascos blaus de la ONU a la que pertany des de l'any 2000 i en la que amb aquest poc temps ha passat a ser un país extremadament influent en les polítiques i estratègies d'aquest organisme.

Però Suïssa és un país neutral, armat fins a les dents on el servei militar és obligatori per a joves de 18 a 20 anys. Durant els períodes de servei actiu (al voltant de 4 o 5 mesos) i durant el període de reserva, les armes se solen emmagatzemar a casa. Tots els suïssos romanen fins a la edat de 42 anys a la reserva i cada dos anys cal fer 3 setmanes d'entrenament. En arribar a aquesta edat, el suís pot comprar la seva arma a preu de ganga, que és el que fa la majoria. Així, segons estadístiques disponibles, gairebé tots els homes que han fet el servei militar tenen armes, això fa de Suïssa un dels països on la tinença d'armes per càpita és més alta, solament superada pels Estats Units, Àustria i Alemanya.

En total es creu que hi ha més de 3 milions d'armes, bàsicament rifles automàtics de precisió "Made in Switzerland". Per altra banda els Alps estan farcits de galeries, refugis invisibles i

búnquers de artilleria, hospitals integrals, aliments i municions per a tot l'exèrcit per uns quants anys . Es creu que en 48 hores són no només capaços de mobilitzar tot l'exèrcit, si no de posar-lo en el seu lloc a les fronteres i volar tots els túnels i els ponts del país per evitar qualsevol invasió estrangera.

Suïssa és agressivament neutre, disposa d'un exèrcit potencial de més de mig milió de soldats si contem els reservistes de 42 a 60 anys. Totes aquestes tropes van a les seves ocupacions durant el dia - banquers, agricultors, industrials,... i per tant l'uniforme està penjat en un armari a casa juntament amb el seu rifle, tot i que la munició està estrictament regulada per l'exèrcit. No és estrany veure un home en uniforme amb un rifle automàtic penjat de l'espatlla, en un tramvia o una bicicleta.

S'ha de dir, però, que la mentalitat i posicionament de la ciutadania suïssa està canviant en els darrers anys. Des de l'any 2005 el nombre de suïssos que es queden les armes de l'exèrcit ha anat disminuint progressivament i avui es creu que solament una quarta part les conserven. A l'any 2011 es va rebutjar un referèndum sobre la iniciativa que proposava que les armes reglamentàries que els homes han de guardar a casa durant les dècades que formen part de la milícia anessin a dipòsits estatals. Avui solament aproximadament el 10% dels suïssos tenen les armes de l'exèrcit a casa, a part de les que puguin tenir per caça o entreteniment.

Els suïssos han acceptat finalment la contradicció de comptar amb un exèrcit immens amb el fet de no tenir una guerra decent en els darrers 500 anys. S'afirma que la sequera de les guerres a Suïssa és a causa de la seva impressionant capacitat de defensa. La veritat és que cap dictador boig de poder ataca el país on ha guardat els seus milions en secret.

La neutralitat no impedeix a Suïssa el seu compromís humanitari en guerres i conflictes armats. Al marge dels fusells i la munició que cada suís té guardats a casa seva, l'exèrcit suís disposa de:

Tropes:200.000 soldats suïssos de manera permanent (Espanya en té 135.000).

Tancs i blindats:

- 224 Lleopard 2A4
- 186 APC 2000 MOWAG Eagle blindats d'interval de combat moderns
- 580 M113 blindats de transport de personal
- 515 93 blindada Piranha II 8 X 8 APC
- 136 MOWAG Eagle, vehicles 4x4 blindats
- 120 Piranha TOW. blindats amb míssils anticarro
- 224 M109 autopropulsats amb canó de 155 mm.

Exercit del aire:

- 33 F - 18 Hornet
- 54 f - 5 E i F
- 27 helicòpters de transport amb metralladores
- 38 helicòpters CPMR de transport de tropes

Armes antiaèries:

- 45 canons antiaeris Oerlikon de 35mm –
- 288 míssils FIM-92 stinger
- 54 míssils Rapier i 8 estacions mòbils

4.- Integració regional:

El nostre entorns més immediat, al que geogràficament estem units és Europa i la Mediterrània.

S'hauria de fomentar l'espai regional dels pobles de l'Europa del Sud. Ja hi ha una Unió per la Mediterrània, amb seu a Barcelona, que no funciona.

S'ha de incloure en el debat la relació amb Espanya, amb Portugal i amb els Països Catalans.

Catalunya hauria de potenciar el seu lideratge i col·laboració dins la unió europea, respecte de les relacions amb els països i àrees de la mediterrània.

La ciutadania ha de poder decidir a quines organitzacions vol pertànyer? Ha de poder iniciar un referèndum vinculant de iniciativa ciutadana- RIC, per decidir a quins tractats o organitzacions es vol adherir o amb quines regions vol establir relacions preferencials?

5.- Organitzacions i Tractats internacionals:

5.1.- Introducció:

Les Organitzacions Internacionals tal i com avui les entenem, formades pels estats en la seva majoria, es van començar a crear a partir de la proposta dels 14 punts del President Woodrow Wilson i que van ser incorporats, alguns d'ells, al Tractat de Versalles que va posar punt i final a la I Guerra Mundial (I GM). És a partir d'aquell moment que es crea la Societat de Nacions i la OIT. No son tractats o acords entre uns pocs estats, sinó que involucren i regulen a tots els estats del món.

Malgrat les bones intencions, la Europa de la postguerra (I GM) solament va incorporar quatre dels 14 punts de Wilson, el Senat americà es va a negar a signar el tractat de Versalles i finalment els EEUU no van entrar a la Societat de Nacions. La situació sociopolítica a Alemanya i el conflicte pel corredor de Danzing amb Polònia, van desencadenar la II GM. El projecte de la Societat de Nacions i els intents de regular el comportament dels estats no va funcionar prou be i, després de la II GM es va considerar la necessitat de fer un nou intent organitzatiu amb la Carta de les Nacions Unides, signat a San Francisco el 26 de Juny de 1945, que és el tractat constitutiu per a la creació de la Organització de les Nacions Unides.

La Carta va ser un tractat constituent que obligava als estats signants, que inicialment al 1945 van ser 51 estats i que a dia d'avui en son 193 dels aproximadament 200 estats que hi ha al mon, i diu, explícitament, que el contingut de la Carta mana sobre qualsevol altre tractat internacional. La Carta contempla una sèrie de Principis Fonamentals del Dret Internacional que son d'obligat compliment per part de tots els estats del mon (normes Jus Cogens). Entre aquests principis fonamentals d'obligat compliment per a tots els estats hi ha la Declaració Universal dels Drets Humans i el Respecte a la Dignitat Humana, o la Lliure Determinació dels Pobles.

A partir d'aquest moment es van creant tot una seria d'Organitzacions i Tractats Internacionals que, complint amb els mandats de la Carta de la ONU, també obliguen als països signants en els termes i principis que cada Organització o Tractat Internacional estableix. Així es van crear la OMS, es va refundar la OIT, i es varen crear la FAO, la UNESCO, la OTAN, el BIRD, el FMI o la OMC entre d'altres.

5.2.- Sobre els Drets i obligacions Internacionals i la seva jerarquia

La comunitat internacional ha acordat, a vegades de manera tàcita i per costum, una sèrie de drets i normes, així com la seva jerarquia, que regeixen els criteris de interpretació i aplicació a les Corts Internacionals.

Val a dir que l'incompliment per part dels països de les normes o acords internacionals, no pot ser degudament corregit per quan per una banda impera el principi de sobirania dels estats i el principi de no intervenció i per altra perquè no hi ha un "Estat o Govern" internacional que tingui legalitzat el monopoli de la força i l'ús de la violència internacional com per obligar a actuar a un altre estat. En la comunitat internacional no existeix cap entitat o autoritat superior als estats. És a dir tots tenen els mateixos drets i assumeixen els mateixos deures. Les mesures que es solen prendre per a castigar als països no complidors dels pactes internacionals, solen ser de tipus econòmic, com les sancions econòmiques o l'embargament dels bens a l'exterior, o els boicots en les transaccions comercials o en vetar-los en la presa de decisions d'aquelles organitzacions a les que pertanyen quan incompleixen les normatives d'aquella organització. Son mesures coercitives, no violentes, però que poden tenir un impacte més o menys accentuat en la consideració internacional i el benestar dels habitants d'aquell país. Així, per exemple, en el cas de les sentències dels presos polítics i exiliats catalans, i en el cas de que els Tribunals Europeus fallessin al seu favor i condemnessin a l'Estat Espanyol, Europa no tindria cap força coercitiva més enllà de vetar a Espanya en la presa de decisions dins de la UE i pressionar al sistema judicial espanyol per a que facin complir les sentències europees . No hi ha cap força coercitiva a la UE que obligui directament als estats a complir amb les resolucions de la UE. Son els propis estats, i els seus propis sistemes judicials, els que han d'aplicar les resolucions de les Corts Europees i Internacionals.

Un cop tenim clar que, en el fons, no hi ha força internacional per a fer complir als països amb els seus deures, més enllà del seu propi compromís i voluntat, veiem quines son les lleis i normes de que els països s'han dotat, fins el dia d'avui, per tal de regular les seves relacions entre ells i entre ells i els seus ciutadans.

1.- Les normes "ius cogens": En primer lloc tenim les normes "*ius cogens*" que fan referència a aquelles observances i regulacions que tots els estats deuen complir, amb independència de la seva condició. Son normes no sempre escrites que hom considera com les basses de qualsevol acord o principi internacional.

L'expressió "*ius cogens*" vol dir dret comú obligatori, dret impositiu o dret necessari. El *ius cogens* o dret imperatiu o necessari va ser definit per primera vegada en la Convenció de Viena sobre el *Dret dels Tractats* de data 23 de maig de 1969, i concretament en el seu article 53, en els següents termes:

"És nul tot tractat que, en el moment de la seva celebració, estigui en oposició amb una norma imperativa de dret internacional general. Per als efectes de la present Convenció, una norma imperativa de dret internacional general és una norma acceptada i reconeguda per la comunitat internacional d'Estats en el seu conjunt com a norma que no admet acord en contra i que només pot ser modificada per una norma ulterior de dret internacional general que tingui el mateix caràcter "

El “*ius cogens*” incorpora valors fonamentals per a la comunitat internacional que s'imposen per sobre del consentiment dels Estats i que en el Dret internacional condiciona la validesa de les normes jurídiques. Aquestes normes són inderogables, en la mesura que únicament poden ser derogades per altres normes “*ius cogens*”. També són normes permanents, ja que només poden ser modificades per altres normes de naturalesa imperativa.

Aquestes de les normes “ius cogens” son:

- **Pacta Sunt Servanda:** Que vol dir que “*lo pactat obliga*”. Tot tractat en vigor obliga les parts i ha de ser complert per elles de bona fe. Un pacte és per complir-lo i si no es fa, la part perjudicada el pot denunciar davant de les autoritats competents.
- **Complir de bona fe les obligacions:** Aquesta norma és al seu torn un principi general de Dret que estableix l'exigència d'una conducta recta i honesta en relació amb els estats i les parts interessades en els tractats internacionals. Fa referència al tipus de conducta que han de desenvolupar els estats en les seves relacions internacionals.
- **La igualtat de Drets i la Lliure determinació dels Pobles:** Recollit també en l'article 1.2 de la carta de les Nacions Unides: “*Desenvolupar entre les nacions relacions amistoses basades en el respecte al principi de la igualtat de drets dels pobles i del seu dret a la lliure determinació, i prendre totes aquelles altres mesures adequades per a enfortir la pau universal*”. I també recollit posteriorment en el Pacte Internacional pels Drets Civils i Polítics, l'any 1966, que en el seu article primer diu: “*Tots els pobles tenen el dret d'autodeterminació. En virtut d'aquest dret, determinen lliurement el seu estatut polític i procuren també pel seu desenvolupament, econòmic, social i cultural*”. I aquest mateix article, en l'apartat tercer, estableix que tots els estats que signen el pacte, ‘incloent-hi’ (és a dir, no solament) els que tenen responsabilitats d'administrar territoris no autònoms, han de promoure l'exercici del dret d'autodeterminació: “*Els estats que formen part d'aquest pacte, incloent-hi aquells que tenen responsabilitat d'administrar territoris no autònoms, i territoris en fideïcomís, promouran l'exercici del dret d'autodeterminació i respectaran aquest dret d'acord amb les disposicions de la Carta de les Nacions Unides*”.
- **La igualtat sobirana dels Estats i el principi de no intervenció:** La sobirania dels estats és el fonament sobre el que descansa el Dret Internacional i la societat internacional. La igualtat sobirana comporta tot una sèrie de drets i obligacions inherents com son:
 - El dret d'escollir i desenvolupar lliurement el seu sistema polític, social, econòmic i cultural.
 - El deure de respectar la personalitat, la integritat territorial i la independència política dels altres estats.

- El deure de complir plenament i de bona fe les obligacions internacionals i de viure en pau amb els altres estats.

Aquest darrer punt deixa clar que la sobirania dels estats no és absoluta o arbitrària, sinó que han d'estar sempre sotmesos al dret internacional.

- **La prohibició d'amenaça o l'ús de la força en les relacions internacionals:** La utilització de la força per part dels estats havia estat considerada fins a meitats del segle XX com un mitjà lícit de fer política exterior. A partir de la IGM es va limitant el dret dels estats a fer ús de la força que queda finalment prohibit en l'article 2.4 de la Carta de les Nacions Unides, que el Tribunal Internacional de Justícia ha qualificat com a norma "*ius cogens*". Se sobre entén que la força a que fa referència la Carta es refereix a la força armada, ja que qualsevol altra tipus de coacció, política o econòmica, està incorporada al principi de no intervenció. La prohibició descrita en aquest principi inclou des de la guerra d'agressió, que és la modalitat d'ús de la força més greu i qualificada com a crim internacional, fins a un ultimàtum que constitueixi una amenaça d'ús de la força. Entre aquests dos extrems s'inclouen la violació de fronteres internacionals, la organització o foment de forces irregulars o bandes armades per a fer incursions en territoris d'un altre estat o la participació en actes de terrorisme internacional.

No obstant aquest principi reconeix algunes excepcions que s'han de tenir en compte:

- L'ús de la força autoritzat pel Consell de Seguretat, de conformitat amb el capítol VII de la Carta de les Nacions Unides.
- La legítima defensa reconeguda en l'article 51 de la mateixa Carta i que es pot exercir de manera individual (l'estat atacat) o en forma col·lectiva (a petició expressa feta pel govern de l'estat agredit a altres estats) solament fins que el Consell de Seguretat prengui les mesures oportunes.
- L'exercici del principi de la lliure determinació dels pobles, com a supòsit específic de legítima defensa, en aquest cas no exercida per un estat sinó per un poble, quan els estats colonials utilitzin la repressió per impedir-ne el seu exercici.

- **L'obligació d'arranjament pacífic de les controvèrsies internacionals:** Principi d'aplicació universal íntimament lligat al principi anterior de prohibició de l'ús de la força. Els estat no poden recórrer a l'ús de la força armada per solucionar les seves diferències que han de resoldre de forma pacífica. Però la obligació que es deriva d'aquest principi és només de comportament i no de resultat. El Dret Internacional no pot imposar que els estats en conflicte arribin a solucionar-lo. Solament estableix que en la seva solució emprin exclusivament els mitjans pacífics. En l'article 33 de la Carta s'enumeren aquells mecanismes i mitjans de resolució de conflictes: La negociació, la mediació, l'enquesta, la conciliació, l'arbitratge, l'arranjament judicial i el recurs a organismes o acords regionals. Llevat de l'arbitratge i l'arranjament judicial aquests mitjans proveeixen solucions que no son obligatòries per a les parts en controvèrsia. Si

el mitjà triat resulta ineficaç per a obtenir una solució, les parts tenen la obligació de seguir solucionant la controvèrsia per altres mitjans pacífics acordats entre les parts en conflicte.

- **L'existència d'uns drets fonamentals de la persona humana:** Per tal de garantir-li una vida digna. Aquests drets es posseeixen independentment de quina sigui la situació legal o jurídica del país o regió en el que habita i de factors com l'estatus, l'ètnia, la nacionalitat o qualsevol altra circumstància de l'individu en qüestió. Son aquells drets fonamentals que tot Estat té el deure de respectar i protegir per mitjà de regles processals que els garanteixin en la pràctica. La majoria d'aquests drets d'obligat compliment per part dels estats, però no tots, queden reflectits en els Pactes Internacionals que comentem a continuació.

2.- Els Pactes Internacionals. Aquests pactes, tot i ser signats per la majoria quasi absoluta dels països del món, a diferència de les normes "*ius cogens*" solament vinculen a aquells països que els han signat. Així mentre que els principis de les normes "*ius cogens*" son d'obligat compliment per a tots els països sense excepció, els pactes internacionals ho son solament per aquells que en son signataris.

Entre aquests pactes internacional hi trobem , per la seva especial rellevància en els Drets Universals de totes persones del món amb independència del seu origen o condició:

- La Declaració Universal dels Drets Humans - <https://tuit.cat/EoxgU>
- El Pacte Internacional pels Drets Civils i Polítics - <https://tuit.cat/dw3rZ>
- El Pacte Internacional pels Drets Econòmics, Socials i Culturals - <https://tuit.cat/oBJ4I>

Aquests tres pactes formen, en el seu conjunt, l'anomenada Carta Internacional dels Drets Humans.

Addicionalment, i per la seva importància també hi podem considerar la Carta de les Nacions Unides de 1945 - <https://tuit.cat/6vkz2>

Aquest seria el conjunt de normes que els estats signants tenen la obligació de complir.

A partir d'aquí els estats son lliures de definir les lleis, normes o procediments que volen emprar per conduir el seus respectius països. D'una altra manera, les constitucions, i per tant les lleis, de cada país haurien de contemplar tots aquests principis i pactes esmentats anteriorment. Els estats no son, com ja havíem indicat, absolutament lliures per a poder imposar la seva voluntat, ni a altres estats ni als seus propis ciutadans. Hi ha unes normes internacionals que son d'obligat compliment. Per tant les constitucions i normes dels països han de contemplar, incloure, respectar i fer complir les normes "*ius cogens*" i la dels pactes internacionals que hagin signat. És

solament a partir d'aquest marc que son lliures per implementar les lleis o procediments que creguin més convenients. L'ordre internacional limita i compromet l'ordre intern de cada país.

No obstant, hi ha països que en el seu ordenament intern i en virtut de la seva Sobirania contemplen, en la seva constitució, que en el seu territori es puguin permetre, en cassos molt excepcionals, la limitació o suspensió total o parcial d'alguns d'aquets principis o drets. Aquest és, entre d'altres, el cas de Suïssa en que el Dret Internacional no s'aplica:

- 1.- Una llei federal ha de ser aplicada, fins i tot quan viola el dret internacional, si l'Assemblea Federal deliberadament ha intentat legislar en contravenció de les obligacions internacionals de Suïssa.
- 2.- Quan el Dret Internacional contradiu el Conveni Europeu de Drets Humans. En aquest cas, el Tribunal Federal va dictaminar que el CEDH ha de tenir prioritat.

5.3.- El naixement de la U.E.

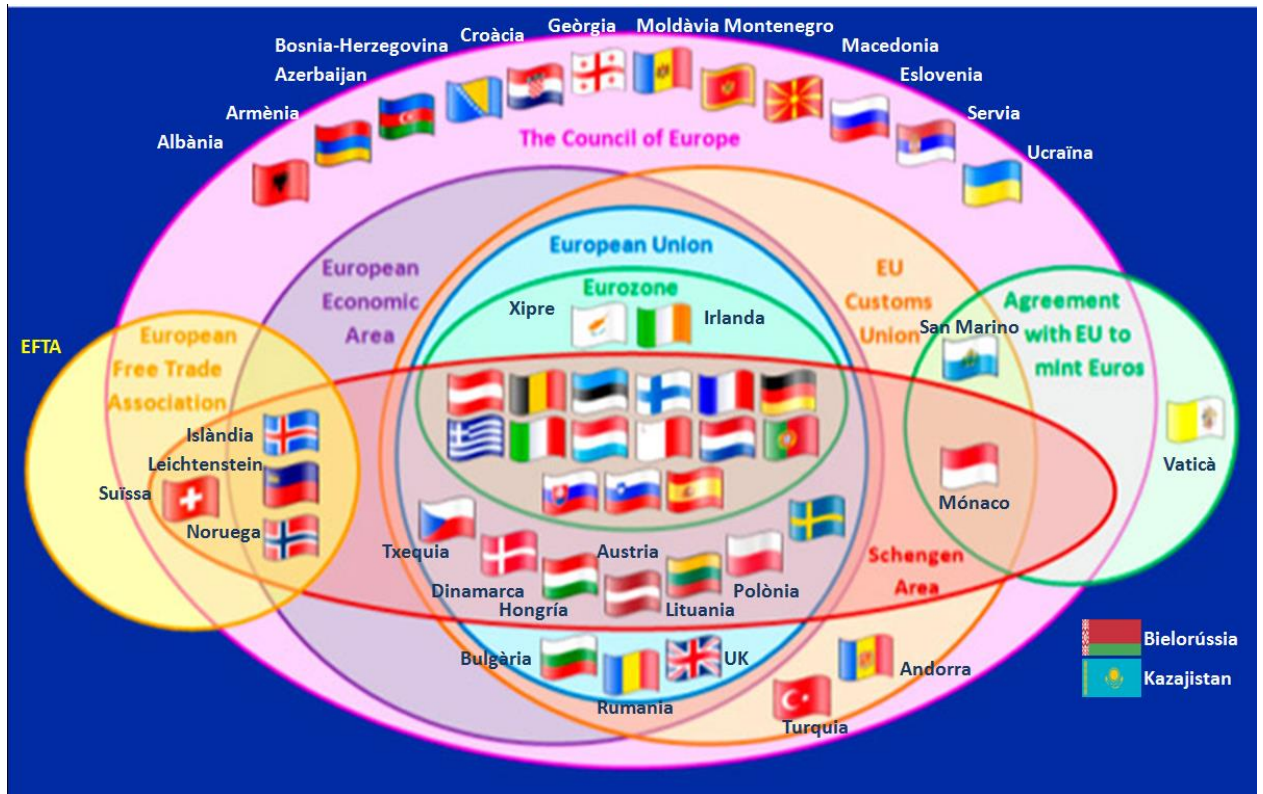
A Europa, la idea d'una Europa unida comença a gestar-se al segle XIX en que les grans nacions europees (UK, F, D) dominaven el món i a finals de segle prenen consciència del seu declivi i miren l'emergència dels EE.UU. i Rússia. Les tensions de la I GM, el crack del 29 i la II GM no van fer possible que aquesta idea prosperés i no va ser fins després d'acabada la II GM que França i Alemanya varen veure com una garantia la creació d'un espai europeu per evitar una altra guerra. Idea que va estar potenciada pels EE.UU. que volia una Europa forta i unida davant el perill soviètic (la OTAN es va crear al 1959). El Plan Marshall va ser concedit a condició de començar un procés de cooperació i/o integració pel qual feien falta molts diners. Així es va crear la CECA al 1951 (materials imprescindibles per fabricar armament) i la Comunitat Econòmica Europea al 1957. També es va signar la Comunitat Europea per a la Energia Atòmica – CEEA. Totes tres organitzacions són d'integració econòmica i no de cooperació. Això vol dir que els seus articulats obliguen als països signants i per tant és una cessió de sobirania econòmica (no política) dels estats a aquestes organitzacions. Els primers signants d'aquests tractats, a Roma al 1957, van ser França, Alemanya, Itàlia, Bèlgica, els Països Baixos i Luxemburg.

Com que UK no va voler signar el tractat de la CEE, i veien l'èxit i el dinamisme que impulsava als països signants, va intentar fer una copia amb una part dels països que no varen signar els tractats inicials. Així es va crear la EFTA – European Free Trade Agreement, signat per Suècia, Dinamarca, Àustria, Irlanda, Suïssa i la pròpia UK. Era una zona de lliure comerç fora de la C.E.E.

Més endavant els sis països fundadors de la C.E.E. van voler aprofundir en aspectes polítics, tot semblant el camí cap a una federació i a Maastricht (1992) es va signar el Tractat de la Unió Europea, on es van dotar d'eines per a les relacions polítiques internacionals. Així es va crear la PESC-Política Europea per a la Seguretat, que pretén crear un espai de seguretat comú respecte la política exterior i l'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia de la U.E. – ELSJ que pretén regular l'espai interior amb la eliminació de les fronteres. Les decisions en aquests darrers tractats solament es poden prendre per unanimitat dels estats per que aquests s'han negat a cedir la seva sobirania, a diferència dels tractats de la CECA i CEEA.

En aquests moments, a Europa i dins de la UE, hi ha cessió de sobirania en aquelles qüestions on per a prendre una decisió no es precisa unanimitat dels estats sinó que en hi ha prou amb una majoria qualificada. Aquest és el cas del Mercat Interior (lliure circulació de bens, serveis, capitals i persones), Medi ambient, Consum i Política Monetària. Però no tots els estats ho han signat tot. Per exemple UK i Irlanda no han volgut signar el Tractat de l'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia de la U.E – conegut posteriorment com Tractat de Schengen, per la ciutat de Luxemburg on es va signar l'acord.

Això dona peu a que a Europa hi hagin diversitat de Tractats i Organitzacions Internacionals en que solament uns estats en formen part i altres no. El Col·lectiu Wilson ho explica molt bé en el seu article Europa, Europa, publicat el Novembre de 2012 en que ho resumeix magistralment en el següent gràfic:

5.4.- Les diferents Organitzacions i Tractats Internacionals més importants de les quals formem part actualment:

A nivell Europeu:

CONSELL D'EUROPA: El seu objectiu es defensar els drets humans i les democràcies parlamentàries, així com potenciar la identitat europea entre tots els ciutadans d'Europa. En formen part 47 països d'Europa, dels quals 28 formen part de la Unió Europea, i té 5 estats com observadors (el Vaticà, Estats Units, Canadà, Japó i Mèxic). Té la seu a Estrasburg. Té la capacitat d'investigar, recomanar i aconsellar, però no la d'executar que correspon a cada país. Formada pels ministres d'assumptes exteriors dels estats membres, es reuneix dues vegades a l'any en reunions confidencials. Al final fan un comunicat. El seu grup d'experts constitucionals, conegut sota el nom de Comissió de Venècia, ofereix assessorament jurídic a països d'arreu del món. No s'ha de confondre amb el Consell de la Unió Europea (aparell legislatiu de la U.E), ni amb el Consell Europeu (reunió de Caps d'Estat).

UNIÓ DUANERA: És la unió duanera entre tots els estats membres de la Unió Europea i quatre estats no membres. A diferència de la zona de lliure comerç, els membres de la unió duanera imposen una tarifa comuna a les mercaderies exteriors que entren a la unió. Els estats que no són membres de la U.E. són Andorra, Mònaco, San Marino i Turquia.

ESPAI SCHENGEN: Acord per suprimir les fronteres comunes entre persones dels estats integrants i establir controls comuns a les fronteres exteriors d'aquests països. En la pràctica, l'espai Schengen funciona en termes migratoris com un sol país.

ESPAI ECONÒMIC - MERCAT ÚNIC: Acord pel que s'estableix un mercat únic on circulen lliurement els béns, els serveis els capitals i les persones. Hi ha estats que tot i no ser de la U.E.

formen part d'aquest espai: Islàndia, Liechtenstein, Noruega i Mònaco. Suïssa va rebutjar formar-ne part en el referèndum de 1992, però ha signat tractats bilaterals amb la U.E.

ZONA EURO: És el conjunt d'estats membres de la Unió Europea (UE) que han adoptat l'euro i han creat, així, una unió monetària. Actualment consta de 19 membres. Els estats de l'eurozona tenen una política monetària comuna, de la que el Banc Central Europeu n'és l'entitat responsable. A més, des de 2012 s'està establint l'estructura per una unió bancària, de la que tots els membres de la zona euro n'han de formar part. La Ciutat del Vaticà, Mònaco, San Marino i Andorra tenen acord amb la U.E. per utilitzar l'euro malgrat no formar part de la UE ni ser membres de la zona euro. Xipre, Kosovo i Montenegro també utilitzen l'euro malgrat no tenir cap acord amb la U.E. ni amb la Zona Euro. Hi han països fora de la U.E. que tenen la seva moneda nacional lligada a una taxa de canvi fixe: Cap Verd, Bòsnia-Herzegovina i les Illes Comores. Corea del Nord utilitza l'euro pels seus intercanvis internacionals.

EFTA: Neix al 1960 com alternativa a la C.E.E. per aquells països que no volien o no van incorporar-s'hi. Formada inicialment per set estats, a instàncies de UK, avui solament en formen part Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, dels quals solament Noruega i Suïssa en son membres fundadors. Tots quatre estats, excepte Suïssa, formen part del Espai Econòmic Europeu – A.I.E. Suïssa hi té acords bilaterals per separat amb la U.E..

A nivell mundial:

ONU: Promou la Pau, fomenta la amistat i el desenvolupament econòmic i social, respecte pels Drets i Llibertats fonamentals i realitza funcions humanitàries per atendre víctimes de guerra (Unicef, ACNUR). Sols hi poden participar els estats. Cada estat disposa d'un sol vot. Els acords es prenen per majoria qualificada de 2/3 per assumptes considerats importants i per majoria simple la resta.

OIT: Promou la justícia social, preserva els drets humans i laborals. Vetlla pels drets fonamentals dels treballadors, pels salaris dignes, per la seguretat social i la inserció laboral de la dona, l'abolició del treball infantil i la discriminació. Regula les lleis i convenis internacionals del treball. Per aconseguir-ho reuneix als governs, ocupadors i treballadors del 187 membres que la formen. Les decisions estructurals es prenen en la Conferència Internacional del Treball que es reuneix un cop a l'any a Ginebra.

OMS: Coordina els temes de salut pública mundial. S'especialitza en establir les polítiques internacionals de prevenció, promoció i intervenció de la salut a nivell mundial. Està composta per 181 estats membres de ple dret i els territoris que no son estat s'hi poden adherir com a membres associats. Son membres de ple dret tots els estats de la ONU i aquells que ho sol·licitin i la seva incorporació sigui acceptada per majoria simple de l'Assemblea Mundial de la Salut que és l'òrgan de màxima decisió, que es reuneix un cop l'any a Ginebra.

FAO: Té com a objectiu eradicar la fam al planeta. Les seves activitats estan centrades en països subdesenvolupats o en vies de desenvolupament. Intenta millorar les polítiques i infraestructures d'aquests països en els sectors agraris, forestals, alimentació i pesca, tot cercant una bona base alimentària i de nutrició per a la seva població. En formen part 194 països, que es reuneixen cada dos anys. La seu mundial està a Roma.

UNESCO: Organització de la ONU per a promoure la col·laboració internacional en educació, ciència, cultura i comunicació. Composta per 193 estats i set membres associats. Disposa d'una seu a París, on es reuneixen els anys senars.

OTAN: Aliança militar intergovernamental basada en el Tractat de l'Atlàntic Nord. Constitueix un sistema de defensa col·lectiva, en la qual els Estats membres acorden defensar a qualsevol dels seus membres si són atacats per una facció externa. La caserna general de l'OTAN es troba a Brussel·les, Bèlgica. El formen 28 Estats membres d'Amèrica del Nord i Europa. A més, hi ha 22 països que col·laboren amb l'OTAN dins el programa Associació per a la Pau, amb altres 15 països involucrats en programes de diàleg. Pren les seves decisions per unanimitat dels membres del Consell Permanent.

FMI: Vigila el sistema financer global, observa les taxes de canvi de monedes i la balança de pagaments dels països, i ofereix assistència tècnica i financera quan es requereixi. Forma part dels organismes especialitzats de les Nacions Unides, essent una organització intergovernamental que compta amb 187 membres. Actualment té la seva seu a Washington DC.

Te com a principals objectius promoure la cooperació monetària global, assegurar l'estabilitat financera mundial, promoure l'ocupació i el creixement econòmic sostenible, i reduir la pobresa. De tots els membres de l'ONU només Corea del Nord, Cuba, Liechtenstein, Andorra, Tuvalu i Nauru han escollit no pertànyer-hi, o estan integrats i representats per altres països.

El FMI està encarregat dels balanços comercials dels estats membres com auditor independent. A diferència del El Banc Mundial, que dóna préstecs a llarg termini per a certs propòsits generals i actua com banc d'inversió sent un intermediari entre els creditors (governos o països) i els prestadors (corporacions o individus), el FMI només dóna préstecs quan els seus països membres necessiten estabilitzar les seves economies o les taxes de canvi ràpidament, i aquests préstecs han de ser pagats en un lapse de 5 anys.

BIRD: Una de les cinc institucions que integren el Banc Mundial, que tenia per missió la reconstrucció dels països que van ser devastats per la II GM i que avui es dedica a lluitar contra la pobresa a través del finançament entre els seus estats membres amb préstecs amb garantia governamental, a taxes d'interès reduïdes. La decisió es pren per majoria de vots subscrits. Cada país ha d'adquirir un nombre determinat d'accions i el país que en té més, el seu vot val més. EE.UU. al ser, amb diferència el que té més accions, disposa, té dret de veto.

OMC: Organització Internacional que supervisa els acords comercials en definir les "regles del comerç" entre els estats membres. És el successor de l'Acord General d'Aranzels i Comerç (GATT) i té com a propòsit el reduir o eliminar completament les barreres internacionals al comerç. La seu es troba a Ginebra. Té 153 membres, que representen més del 95% del total del comerç mundial i 30 observadors, la majoria candidats a l'adhesió. Tots els membres de l'OMC han de concedir-se els uns als altres l'estatus de nació afavorida, per tal que (amb excepcions) les concessions comercials que concedeix un membre a un altre, siguin concedides a tots els membres de l'organització. L'OMC té dues funcions bàsiques:

- Ser un fòrum de negociació per a les discussions de les regles del comerç existents i futures
- Ser un àrbitre i donar solucions a les disputes comercials entre els membres